

צפה לשערורייה חדשה בשווייץ בקשר לפרשת בנגל.

עתונאי גרמני עומד לפרסם סידרת מאמרים, בה הוא טוען כי שלטונות שווייץ הסכימו מראש לשתף פעולה עם סוכנים ישראליים בפעולה לחיסול המדענים הגרמניים במצרים. לפי גירסה זו בא מעצרו בנגל ויוקליק מפני שאחד מאנשי המפתח בשווייץ שינה ברגע האחרון את דעתו והפך את ההסכם החשאי.

הבעיה החמורה ביותר, שתעמוד בשבועות הקרובים בפני מדיניות החוץ הישראלית: הידוק היחסים הגובר, בין ארצות הברית לעבד אל-נאצר.

הנשיא קנדי יעודד בדרכים שונות את התבטות רעים ואת עליונות הנשיא המצרי בעולם הערבי. ישראל תידרש להשלים עם קו מדיני זה. על יסוד הבטחה אמריקאית כי בכל מיקרה שהיא תותקף, וקיומה יהיה נתון בסכנה — תבוא אמריקה לעזרתה.

בנגוריון עצמו נוטה להשלים עם דרישה זו, ונראה שגם אם ישתלט עבד אל-נאצר על ירדן, לא יממש את האיום של פלישה ישראלית עד לגדה המערבית של הירדן.

ההסברה הממשלתית בעניין זה תתנהל בשני מישורים: שיכנועם של חוגים משכילים ובעלי הכרה פוליטית, כי האוריינטציה הפרו-אמריקאית של עבד אל-נאצר עשויה להבטיח שקט במרחב, מכיוון שגם ישראל

העם

מועד לחול

חג החרות עבר, עיפים חזרו המטיילים הביתה, להתחיל מחדש בחייהם הסדירים — בבית-החרושת, בבית-הספר, במישרד. ואוכלי המצות התנפלו על כיכרות הלחם, נשבעו שלא לנגוע במצה עד הפסח הבא. הברכה „מועדים לשמחה“ נגזזה, פינתה את מקומה ל„שלום“ רגיל.

אותם האזרחים שלא טרחו לעקוב, במשך השבוע, אחרי המאורעות המדיניים, מחשש פנ עכירו את מצב-רוחם החגיגי, מצאו כי התהליכים במרחב לא נעצרו בימי החג. מירון-המכשולים של האיחוד התקדם קטע חשוב נוסף.

גמאל עבד אל-נאצר, האיש שצמרת המדינה רואה בו את האויב מספר 1 של ישראל, הגיע לשיא חדש של הצלחה עם חתימת ההסכם המוקדם על איחוד שלוש המדינות החשובות ביותר במרחב המזרחי בפרציה גדולה אחת.

אשר בייצורם מועסקים הגרמנים במצרים. למשל: השבועון החשוב די צייט הקדיש עמוד שלם למירון-היוון במרחב, חילק את העמוד השני לשני חצאים שונים: בחצי האחד גינה את פעולת המדענים הגרמניים במצרים, בחצי השני פירסם במלואו כרוז של מדענים ישראליים נגד הפיתוח האטומי בישראל.

גם מאמרים אחרים בגרמניה הדגישו כי אי אפשר למנוע את עבודת המדענים במצרים, וכי הפתרון האמיתי הוא: פירוז המרחב מנשק גרעיני וטילי, בפיקוח בינלאומי.

מאחר ופירוז זה נוגד בפירוש את המדיניות של ממשלת ישראל, מסתבר כי מסע-התעמולה הרישמי הביא לתוצאה העלולה לפגוע פגיעה קשה ביותר במטרות יו"מ.

בישראל עצמה נמשך הבילבול הכ"ל, שהתבטא בעיקר בעיתונות. שום עיתון לא ידע עוד אם לגנות את גרמניה או לשבחנה, להמשיך בהבלטת פעולת המדענים הגרמניים או לטשטשה. דוגמה אופיינית לבילבול זה: מעריב הקדיש כותרת ראשית צעקנית להודעה של רובר פון-בראון: „טילי נאצר — נשק מסוכן!“ פירסם תחת כותרת זו כתבה מפורטת, בה מוכיח אותו מדען גרמני-אמריקאי כי הטילים המיצריים הם מגוחכים, וכי המדענים הגרמניים העוסקים בייצורם אינם אלא אפסים.

יחסי חוץ אבן מאסו היהודים

רק 30% מבין אזרחי גרמניה המערבית סבורים ברגע זה כי המפלגה הנוצרית-דמוקרטית של קונראד אדנאור היא הטובה ביותר במדינה. 32% מן הנשאלים נתנו עדיפות ליריבתה — המפלגה הסוציאלי-דמוקרטית.

לכאורה היתה ידיעה זו צריכה למלא בשימחה את ממשלת ישראל, שראשיה מגדירים את עצמם כסוציאלי-דמוקראטים אף הם. אך ההיפך הגמור נכון: ידיעה זו מילאה את דויד בנגוריון ואנשיו דאגה עמוקה, שנוספה על כל שאר הדאגות שנתעוררו עקב פרשת בנגל.

סבון לנאציזם-דישעבר. כי ההגיון העקום של הפוליטיקה אומר כי ככל שמדי-נאי גרמני הוא ימני יותר, כך הוא נוטה יותר לשתף פעולה עם ממשלת-ישראל. מזה כמה שנים נשען הקו של בנגוריון ופרס יותר ויותר על גרמניה המערבית, ככל שהברית עם צרפת התרופפה. גרמניה, ש מאסו בה היהודים, היתה אבן-הפינה של המדיניות הישראלית, הן מבחינה מדינית, הן מבחינה כלכלית, תלוי כל הבניין המדיני של בנגוריון על בלימה.

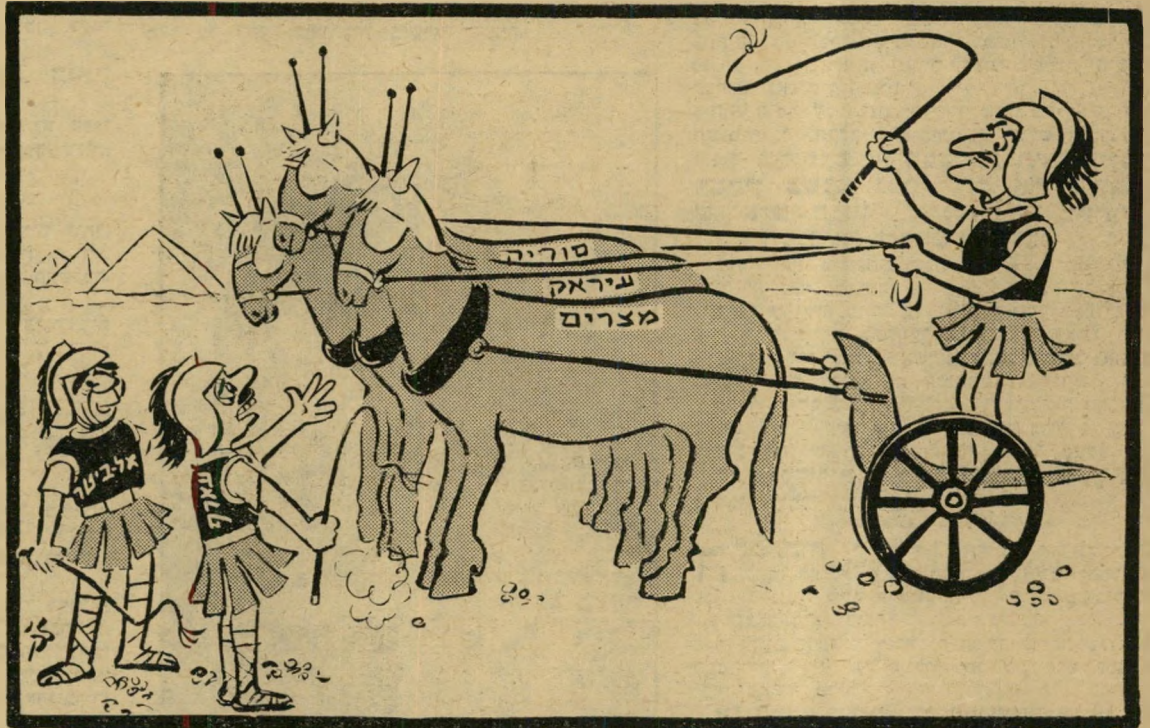
מי היו שותפיו הגרמניים של בנגוריון? הידוע ביותר הוא קונראד אדנאור עצמו. שותף פחות-ידוע היה שר-הבטחון פראנץ יוזף שטראוס, שהחליט לתת לצבא הגרמני נשק אטומי. המדינאי הברוטאלי, שהיה קצין בצבא הנאצי, היה אף הוא זקוק לכך להכשר ישראל, והוא רכש אותו באמצעות קשריו עם שמעון פרס, קניית עושים ומדים. עוד פחות ידועים השקרים עם איש חשוב עוד יותר: האנס גלובקה, פרשן חוקי-הגנוע הנאצי, החולש בגרמניה על מנגנוני-החושך ועל כל הפקידות הבכירה. גלובקה וידידיו, כמעט כולם בעלי עבר נאצי, היו זקוקים לסבון ישראלי חזק כדי לנקות את הכתמים.

החודש נחל אדנאור מפלה בבחירות מחוריות, ותחת הלחץ המופעל עליו יתכן שייכ-נע ויתפטר. במקרה זה ילכו איתו כמה מן שותפיו — שהם שותפיה האישיים של המדיניות הישראלית.

מי יהיו השליטים החדשים במפלגה השלישית? קרוב עכשיו לודאי כי הקאנצלר הבא יהיה לודוויג ארהארד, שר-הכלכלה העגלגל, המייצג את ההון הגדול. ארהארד לא היה מעולם ידיד מובהק של ישראל, והוא פוּל לעבר השוק הערבי.

חוגי ארהארד מורגזים במיוחד על מסע-התעמולה הישראלי בעקבות פרשת-בנגל. הם חושדים בגלוי כי מסע זה אורגן על-ידי בנגוריון עצמו, כאמצעי-סחיטה, כדי להשיג מגרמניה הענקות ומיליונים עם גמר השילוח מים. ספק אם חיסולו ההפגתי של הממונה על שרותי-הבטחון יפייס חוגים אלה.

הכובע אינו בוטרי. אך הסכנה האמיתית היא שלא רק המדינאים הידידותיים ייעלמו, אלא שהמפלגה הנוצרית-דמוקרטית כולה תרד בעור שנתיים מן השלטון. הדבר יביא למיפנה גמור ביחסי ישראל-

„ואיפה המקום בשבילנו?“

נתונה למרות אמריקאית, וושינגטון, בתנאים אלה, תוכל לשמש כגורם מרגיע, בשני המחנות. הקו השני, שיופץ בהרחבה יותר: זילזול בתהליכי האיחוד הערבי, תוך הבעת ספיקות בעילות האיחוד.

הזירה הפנימית, לעומת זאת, תצטיין בפעילות מרובה בשבועות הקרובים. יהיו אלה שבועות של מתיחות בחלקים שונים של המערך המפלגתי. בתוך מפא"י תימשך התארגנות הזקנים, תוך מטרה ברורה

לבלוס את תהליך העברת נקודות-המפתח של השלטון לידי שמעון פרס, עוד בהיות זויד בנגוריון בראש הממשלה.

התפתחות, שאותה יבקשו וותיקי מפא"י לקדם: זירוז תהליך האיחוד עם אחדות-העבודה, מתוך חשבון שראשי מפלגה זו ישמשו להם בני-ברית במאבקם נגד פרס.

לא מן הנמנע גם, כי יורחב בסיום הקואליציה הממשלתית, על-ידי צירוף הליבראלים. גם כאן הכוונה להרחיב את מעגל השותפים לשלטון, שיוכלו להכביד על השתלטות פרס. גולדה מאיר, במיוחד, מקווה כי יזהר הררי הליבראלי יחזק את מעמדה בבנייני חוץ.

יתגלה כקע בין דויד בנגוריון לבין ראש הגוש, שרגא נצר. בנגוריון חושד בנצר, כי על אף היותו עדיין נאמן לו אישית אינו מוכן להכיר בזכות-הירושה של פרס וכי הוא מוכן לתת יד לתוכניות הזקנים.

במקביל יחריפו היחסים בין דיון לבין אשכול, על רקע המדיניות הכלכלית, אם כי הדבר לא יקרב את דיון אל פרס.

דו"ח הורוביץ יזכה לקבורה שקטה. אשכול הגיע למסקנה, כי המלצות הדו"ח לא יחסכו כסף לאוצר, רק יגרמו לתסיסה אצל כל מקבלי השכר במוסדות ציבוריים. שר האוצר, שקיבל את מסקנות ועדת הורוביץ לפני פירסום, ניסה להשפיע על נגיד בנק ישראל זויד הורוביץ, שישב בראש הועדה, לוותר על פירסום הדו"ח, אך הנגיד סירב.

מפא"י תדרוש מהרתיים להתום איתה על הסכם, שיהייב את נציגי שתי המפלגות ככל מוסדות השלטון המקומי, לפעול לפי קו משותף. עד כה קבעו נציגי המפד"ל את עמדתם כפי שמצאו לנוח, בכל רשות מקומית. דבר זה פגע במקומות רבים באינטרסים של מפא"י.

התפתחות זו לא היתה היחידה שהעיקה השבוע על מצב רוחם של אנשי הצמרת במדינה. מחלה נשיא המדינה (ראה דו"ח מיוחד) בישרה התרוצצות מדינית חדשה. הדי פרשת בנגל בעולם (ראה להלן) הוסיפו כאביראש, והמאבק על שרותי-הבטחון צירער את החוג הפנימי ביותר.

אחרי המועדים השמחים, באו ימי חול מעוננים מאוד.

פרשת בנגל

פרות באושים

כמו עץ, שתפוחים רקובים ממשיכים לנשור ממנו גם אחרי שהפסיקו לנער אותו, הוסיפה פרשת בנגל להמטיר על המדינה פרות-באזשים:

בארצות הברית עברה ממשלת קנדי להתקפת-נגדית, אחרי שהותקפה קשות על-ידי מנגנון-התעמולה הציוני. במכתב חי-ריוף ביותר, שנכתב בלי ספק בהסכמת הנשיא עצמו, הודיע סגן שר-החוץ איחורל ארימון, לסנטור יהודי כי ארצות-הברית עוקבת כדאמה חמורה לא רק אחרי ייצור הטילים המצריים, אלא גם אחרי ייצור הטיילים בישראל.

בגרמניה החלה העיתונות החשובה להקדים מקום רב והולך לנסיגותיה של ישראל לחמש את עצמה באותם סוגי-הנשק

התקפה-נגדית אחרת של הארימון: הוא רמז כי פעולת ישראל נגד מדענים גרמניים מערביים במצרים תביא לכך שמצרים תזדקק לנשק סובייטי, כך שהתעמולה הציונית פועלת נגד אינטרס אמריקאני חיוני, ולטובת אינטרס קומוניסטי.